

'Luzerne voor vergroening, gezond koeienvoer en als rustgewas'

FOTO: PETER ROEK

Robert Maas (28) in Moerstraten (N.-Br.) melkt in maatschap met ouders Adrie (59) en Marga (57) 155 melkkoeien met 85 stuks jongvee. Er is 89 ha grond, waarvan 2,37 hectare luzerne. Het rjg is 11.252 kilo melk met 4,38% vet en 3,53% eiwit.

Kostprijsberekening luzerne

TOEGEREKENDE KOSTEN	hoeveelheid	prijs (€)
zaaizaad		
luzernezaad (kg)	45	344
meststoffen		
kali meststof (kg)	575	150
rundveedrijfmest (kuub)	niet	0
eigen mechanisatie		
kunstmest strooien (2 x € 40) + kuilen (2 x € 400)	2	880
maaien (aantal snedes)	4	80
Inzaai (gemiddeld om de 3 jaar opnieuw gezaaid) 1x per 3 jaar		35
harken (aantal snedes)	4	50
loonwerk		
in wikkelpakken (2x)	8 pakken/ha	272
luzerne extra gehakseld (1x)	1	100
overige toegerekende kosten		
opslag (plastic en kuil afdekken)		20
TOTALE TOEGEREKENDE KOSTEN		1.994
KILO DROGE STOF PER HECTARE		14.800
KOSTEN PER 100 KILO DROGE STOF		13,47

Maatschap Maas voldoet niet aan derogatie en moet de vergroenings-eisen anders invullen. Dat was aanleiding voor de start van luzerne-teelt. "In september 2019 zaaiden we 2,4 hectare luzerne. Het gewas groeide erg goed. In oktober is gebloot zodat de luzerne wat korter de winter in ging", vertelt melkveehouder Robert Maas. Hij geeft aan dat met 45 kilo zaaizaad per hectare, 10 kilo meer dan het officiële zaaadvies, dik is gezaaid om onkruid te onderdrukken.

Dit jaar hebben de maten twee-dejaars luzerne geoogst. "Dat ging goed, omdat we steeds op tijd regen hadden. Ik schat de totale opbrengst op 14,8 ton droge stof luzerne per hectare. Vorig jaar was dat maar 8,5 ton droge stof, want 2020 was veel droger en het was eerstejaars luzerne." De eerste snede van 3 ton is op 12 mei gemaaid en samen met de eerste snede gras gehakseld en ingekuuld met een toevoegmiddel.

Maas kuilt luzerne bij voorkeur samen met grassilage in, want dat werkt gemakkelijk. "Omdat we ook

gras op onze jongveelocatie inkuilen en jongvee geen luzerne nodig heeft, laten we het daar in balen wikkelen."

Begin juli, acht weken na de eerste snede, is de tweede snede luzerne van 4,6 ton droge stof ingekuuld, samen met de derde snede gras. Begin augustus is de derde snede luzerne van 4,2 ton in vierkante balen gewikkeld, waarbij de luzerne eerst is gehakseld met een toevoegmiddel. "Dat kost extra, maar het conserveert zo beter in de baal." De vierde snede brengt naar verwachting nog 3 ton op.

Maas voert een gemengd rantsoen met 50% mais en 50% graskuil (eerste en tweede snede, 163 gram RE per kilo droge stof) met een dun laagje luzerne aangevuld met soja, vet, boontjes, geplette tarwe, maismeel en mineralen. In totaal voert Maas zijn koeien dagelijks 18,2 kilo droge stof. De luzerne levert met 200 gram RE per kilo droge stof dit jaar extra eiwit en smakelijkheid op. "Dat kunnen we wel gebruiken, zeker nu het eiwitgehalte in gras veel lager is dan vorig jaar."

Goed groeiseizoen voor luzerne, oogst door nattigheid soms wel lastig

Het areaal luzerne in Nederland is in 2021 iets gedaald, met 160 hectare ten opzichte van vorig jaar, tot 7.380 hectare.

Melkveehouders zaaien 20% van het totale areaal luzerne voor eigen ruwvoer. Akkerbouwers verbouwen de overige hectares luzerne als tussengewas met afzet van het gewas naar drogerijen voor veevoer. Luzerne draagt bij aan pensprik, maar levert ook extra eiwit (16,5 tot 18% RE) en is smakelijk voor koeien.

Dit jaar kwam de luzerneoogst door de kou laat op gang, rond begin juni. "Vorig jaar zijn we drie weken eerder begonnen. Na begin juni zat de groei

er explosief in en dat leverde zeer goede eerste en tweede sneden op", zegt Eiko Jan Duursema, directeur van groenvoerdrogerijen Oldambt en Opeinde. Hij verwacht dat de opbrengst van de tweede- tot vierdejaars luzerne uitkomt tussen 11 en 18 ton droge stof per hectare.

De eerstejaars luzerne die in april en mei is gezaaid, had een slechte start en komt niet verder dan 6 tot 8 ton droge stof per hectare. Door wisselvallig weer verliep de luzerneoogst soms wel moeizaam. "Op sommige dagen was het te nat en stonden we stil om structuurbederf te voorkomen."

FOTO: JAN WILLEM VAN VLIET

Dit jaar verliep de oogst van luzerne door Drogerij Oldambt tussen de regenperiodes door, zoals op 20 augustus op luzernepercelen in Noord-Nederland.